

KARTA KURSU

Nazwa	Psychologia moralności	
Nazwa w j. ang.		
Koordynator	Dr Paweł Wójs	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Zajęcia służą wprowadzeniu studentów w problematykę psychologii moralności.

Studenci podczas wykładów zapoznają się z zagadnieniami psychologii moralności wykładanej przede wszystkim chronologicznie, od najwcześniejszych prób po badania najnowsze. Po odbyciu zajęć studenci powinni orientować się w stanie aktualnych badań nad moralnością w ujęciu psychologicznym, znać podstawowe teorie rozwoju moralnego, posługiwać się terminologią charakterystyczną dla tej dyscypliny, a także być sprowokowanym do refleksji na temat osobistego poziomu rozwoju moralnego i możliwości postępu w tym w rozwoju obszarze.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	Psychologia ogólna

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W1 Student ma ogólną wiedzę o psychologii moralności, jej metodach i miejscu w systemie nauk społecznych	K_W03, K_W06
	W2 Student zna w podstawowym zakresie fachową terminologię charakterystyczną dla psychologii moralności	K_W03, K_W06
	W3 Student zna główne psychologiczne koncepcje rozwoju moralnego	K_W03, K_W06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U1 Student potrafi analizować materiały źródłowe z zakresu psychologii	K_U01, K_U02, K_U06
	U2 Student zdaje sobie sprawę z własnych kompetencji społecznych	K_U01, K_U02, K_U06
	U3 Student w sposób rzetelny umie dostrzegać, opisywać i analizować w perspektywie psychologicznej dylematy moralne, korzysta przy tym z terminologii charakterystycznej dla psychologii	K_U01, K_U02, K_U06
	U4 Student umie krytycznie ustosunkować się do otaczającej go rzeczywistości. Zarazem potrafi być świadomy ograniczeń własnej perspektywy płynących z niepełności na jaką skazane jest każde określone podejście teoretyczne.	K_U01, K_U02, K_U06

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K1 Student jest świadomy ciągłej interakcji między nim a innymi ludźmi oraz nieuniknioności występowania dylematów moralnych	K_K01, K_K02, K_K03
	K2 Student zdaje sobie sprawę, że różne osoby w grupie mogą znajdować się na różnym stadium rozwoju moralnego, a więc różną wrażliwością i różnym rozumieniem tego, co jest moralne	K_K01, K_K02, K_K03
	K3 Student nabrał przekonania, że należy uzupełniać i doskonalić własną wiedzę i umiejętności, poprzez wykraczanie z własnej dziedziny naukowej ku innym	K_K01, K_K02, K_K03

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15											

Opis metod prowadzenia zajęć

Treści prezentowane na wykładzie stanowią przegląd zagadnień z obszaru psychologii moralności, z akcentowaniem uwarunkowań rozwoju moralnego. Wykład problemowy ilustrowany wykresami na tablicy, tabelkami na slajdach, prezentacjami. Przewidziane jest zadawanie pytań podczas wykładu oraz zachęta do interaktywności.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01		X								X			
W02		X								X			
W03		X								X			
U01		X								X			
U02		X								X			
U03		X								X			
U04		X								X			

K01		X								X			
K02		X								X			
K03		X								X			

Kryteria oceny	Zaliczenie bez oceny wpisywane jest studentom obecnym na zajęciach, którzy oddadzą w terminie oryginalny esej porządnie i samodzielnie napisany na temat ściśle powiązany z tematyką kursu. Praca może mieć też formę prezentacji dostępnej dla wszystkich uczestników kursu.
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Psychologia moralności a etyka i socjologia moralności (1x45min.) 2. Wpływ kultury i światopoglądu na kody etyczne człowieka (2x45min.) 3. Emocje moralne (2x45min.) 4. Empatia i rozum (2x45min.) 5. Autorytet i władza 6. Teorie rozwoju moralnego I (2x45min.) 7. Teorie rozwoju moralnego II (2x45min.) 8. Możliwość wychowania moralnego. Podsumowanie i spojrzenie w przyszłość (2x45min.)
--

Wykaz literatury podstawowej

<p>Ossowska M. (1949) <i>Motywy postępowania. Z zagadnień psychologii moralności</i>, Książka i Wiedza, Warszawa.</p> <p>Harwas-Napierała B., Trempała J. (red.) (2022) <i>Psychologia rozwoju człowieka. Rozwój funkcji psychicznych</i>, PWN Warszawa.</p>
--

Wykaz literatury uzupełniającej

<p>Bloom P. (2017) <i>Przeciw empatii. Argumenty za racjonalnym współczuciem</i>, przeł. M. Chojnacki, Wydawnictwo Charaktery, Kielce</p> <p>Czyżowska, D. (2012) <i>Sprawiedliwość i troska. O sposobach rozwiązywania dylematów moralnych przez koibety i mężczyzn</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.</p> <p>Dąbrowski, A. (2019) <i>Źródła, natura i funkcje emocji : studium teorii impulsji Leona Petrażyckiego w kontekście współczesnych badań</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa</p> <p>Doliński, D. Grzyb T. (2017) <i>Posłuszni. O uległości wobec autorytetu w 50 lat po eksperymencie Milgrama</i>, Smak Słowa, Sopot.</p> <p>Frąckowiak J. (1996) <i>Uwarunkowania orientacji moralnych</i>, Psychologia Wychowawcza, 1996, 3.</p> <p>Gała, A. E. (1992), <i>Uwarunkowania wychowawcze dojrzałej moralności</i>, Lublin - Wrocław: Oficyna Wydawnicza "Lew".</p> <p>Gilligan, C. (2015) <i>Innym głosem. Teoria psychologiczna a rozwój kobiet</i>, Wydawnictwo Krytyki</p>

politycznej, Warszawa

Gołąb. A., (1980) *Problemy psychologii moralności*, w: H. Jankowski (red.), *Etyka*, PWN, Warszawa.

Haidt, J. (2014) *Prawy umysł. Dlaczego dobrych ludzi dzieli religia i polityka*, Wydawnictwo Smak Słowa, Sopot

Hock, R.R. (2003) *40 prac badawczych, które zmieniły oblicze psychologii*, przeł. E. Wojtych, GWP, Gdańsk.

Hoffman, M.L. (2006) *Empatia i rozwój moralny*, przeł. O. Waśkiewicz, GWP, Gdańsk.

Ingarden R. (1987) *Książeczka o człowieku*, Wydawnictwo literackie, Kraków.

Kant I. (2001) *Uzasadnienie metafizyki moralności*, przeł. M. Wartenberg, Antyk, Kęty.

Kant I. (2002) *Krytyka praktycznego rozumu*, przeł. B. Bornstein, Antyk, Kęty.

Kmieć, E. (1990) *Lawrence'a Kohlberga model związku myślenie-działanie moralne*, Studia Psychologiczne, 1990, T. XXX.

Kohlberg, L. Mayer R. (1993) *Rozwój jako cel wychowania*, w: Z. Kwieciński, L. Witkowski (red.), *Spory o edukację*, Instytut Badań Edukacyjnych

Kohlberg L. (1981) *Essays on Moral Development. The Philosophy of Moral Development*, vol. I New York, Harper and Row.

Kohlberg L. (1984) *Essays on Moral Development. The Philosophy of Moral Development*, vol II New York, Harper and Row.

Koneczny F. (1997) *Rozwój moralności*, Wydawnictwo Antyk Marcin Dybowski, Komorów.

Miller A.G. (2008) *Dobro i zło. Z perspektywy psychologii społecznej*, WAM, Warszawa.

Nussbaum M.C. (2016) *Gniew i wybaczenie. Uraza, wielkoduszność, sprawiedliwość*, przeł. J. Kolczyńska, Wydawnictwo Zielone drzewo, Warszawa

Ossowska M. (1969) *Socjologia moralności. Zarys zagadnień*, PWN Warszawa

Ossowska M. (1947) *Podstawy nauki o moralności* Czytelnik Warszawa

Piaget, J. (1957), *Rozwój ocen moralnych dziecka*, PWN, Warszawa.

Pourukos M., Niemczyński A. (1988) *Rozwój moralny człowieka*, Oświata i Wychowanie, 1988, 7.

Reykowski J. (1990) *Rozwój moralny jako zjawisko wielowymiarowe*, N. Eisenberg, J. Reykowski, E. Stub, *Indywidualne i społeczne wyznaczniki wartościowania*, Osolineum Wrocław.

Scheler, M. (1997) *Resentyment a moralność*, przeł. J. Garewicz, wstęp H. Buczyńska-Garewicz, Czytelnik Warszawa

Tatarkiewicz W. (1977) *O szczęściu*, PWN Warszawa.

Wojciszke, B., Baryła, W. (2000). *Potoczne rozumienie moralności: pięć kodów etycznych i narzędzie ich pomiaru* w: *Przegląd Psychologiczny*, 2000, TOM 43, Nr 4, 395-421

Wójs P., (2008), *Rozumienie sprawiedliwości w poszczególnych stadiach rozwoju moralnego według Lawrence'a Kohlberga*, Wydawnictwo Impuls, Kraków

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	25
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		50

Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika

2
